

прѣзъ всички-ты непрѣстани боеве съ вънкашни-ты непрѣятели на здравіе-то, той трѣбва да уягчи като желѣзо цѣлото тѣло на дѣте-то си, та така да избори и надвие благополучно. Тѣло-то е еще и орждіе на душъ-тѣ, и слуга; а добрий слуга трѣбва да бжде здравъ и ягкъ. Колко-то е по-мрышаво и по-лѣниво тѣло-то, то повече-то заповѣда а не слугува. Най-главно-то срѣдство за упражненіе както и за всилваніе и оягчаваніе на тѣло-то а оттова и утвръженіе на здравіе-то и силж-тѣ, е правилно-то упражненіе (систематическа гымнастика) и то на свободенъ въздухъ. Това бы трѣбвало поне всички градски учителіе и родителіе да имѣтъ прѣдъ очи за най-нуждно иѣчто, друго-яче ся уподобяватъ на оныя свидливи и луды цѣнциары, кои-то турять скжноцѣнино-то си богатство въ иѣкакътъ слабъ ковчегъ, безъ да глядатъ дали е здравъ той или до иѣкой часъ ще ся распадне, та заедно съ себе ще погуби и всичко-то богатство.

Млади-ти трѣбва еще да ся навыкнатъ и ствръднатъ противъ студено и горяще, вѣтъръ и мъглѣ, и да ся научатъ до иѣколко да могжть да прѣтръпнатъ и гладъ и жаждѣ, а не да ся научатъ само на облѣкло и хранѣ и сънъта да станатъ отъ тѣхъ зимоморлевци и мекушаре, лакомци и лѣнивци. Това ще ги направи силни, та въ бѣды и неволи да не теглить, иѣ юначески да издѣржатъ. Заради това навыквай дѣте-то еще отъ младость само на оныя най-нуждни тѣлесни потрѣбы за хранѣ и облѣкло, и съ това щешь направишъ много по-честитъ, по-задоволенъ и длъговѣченъ чловѣкъ. Навыкъ-ть на много излишни потрѣбы и луса (салтанати) упропастява силниа чловѣкъ, както оня, кой-то може да ги истѣкни и събѣснило, съ задоволство и прѣсыщаніе въ живота си; така и они, кой-то не може да ги натѣкни, пакъ отъ отъ незадоволство а отъ това и други много злини.

Научи дѣте-то еще отъ малко да бжде господарь на свои-ты желанія, да не бы тын да му надвигнѣтъ, та да направятъ испослѣ отъ него робъ и съ това да го погубятъ. Най-голѣмо-то злочестіе у хора-та е това, гдѣ-то желаѣтъ повече отъ колко-то могжть. Смаляватъ желанія-та, а усилватъ мощъ-тѣ, па ще бы отъ всякого по-силенъ на свѣта; особно умалявай обыкновенни-ты желанія за тѣлесно задоволяваніе, зачто-то това сѫ най-злочестн-ти хора и ни единъ не е былъ